

Landskap: Svenskaland Upptecknat av: H. J. Nilsson
 Härad: Östra Adress: Mariannelund
 Socken: Hälsjöhus Berättat av: Egna män
 Uppteckningsår: 1949 Född år 1865 i Hälsjöhus

Gden Santa Koa. s. 1.

Marken a dshir.
Bota Koa för dröpiet. s. 13.

Häxeri Skärtorsdag. s. 16.

Ben Savatta Hall ACC. NR. M. 8596 : 1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då var en sönda. hvarnsistesen
då var rätt grant vår, så då fall me in
te i ta bycklen i kamara i åka uppåt
Hulstorp socken i försöka ta när kott
på märke gammal ikerbrukstestap, för
Mussels råkning, för då ville de ha en

När ja kom upp i Totarps kaje så gick
då våra korr på e fjärra (Belesvall) där iblan
va e svart kor. lite vit i huvet, ja stannade
ett litet tag i tittade påna, då tänkte ja
då va fastit va ho va lik vår lit vit
ho som vi hade då vi bodde på torpet
Ovaskult då ja va barn, i så sin ja
då vi köpte henne på Bälle som marknad.
Då va år 1877. för ni gamla farmer dog
samma år senare på hösten, då va
en annan gammal sjaking på torpa som hette
Anna i Wattenlösa, ho liksom kunde spå lite

ACC. NR. M. 8596:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jä ja lov talam på va väs av' feck
vår svatta ko. ja! vi hade e gamal jeshö
föret. men ho. ble så stöld. vår kalvdinga
så vi ble utan mjölk på vintertien i
då va svät i lessamt i inte få vår
mjölk de tia för hö hadde vi som vi
slut i börjat på Ekrota det häret vi hadde
Då taltes far i mor vid att de skulle
försöka i byta om koer på höstria ve
non marker i så ble då bestämt att
de skulle lema te Bälle stor för då va inte
mer än e mil dit, den var anti föte eller
anne oktober. På kvällen före marker så
hade far hugt vedjan i smedde som vi
 skulle ha te i lema må, då va e veija
om kassen i så e veija te de i hålla i
vi va allt lema ve ~~te~~ i sälja var ko
som vi hatt i så många år men då fick
lov gå

ACC. NR. M. 8596:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På morgon kl: 4 så gick jag upp
för att jag trodde sista morgon födet
lägga att han, särde den, Mor var
dell upp i enjokade den för sista
gängen, koa fick då till frubert
det bästa föder isom pans i sadan
så ho fick äta sig riktigt milt
för sen fick ho inget mer på
heia dagen, ty den som köpte
den hadde kanske många mil hem
Denne marknad var den första
som jag sa må på, ja skulle på
följa må för te i hönd på, för då
va så förskrämlit må folkad: Heer
tur ute på lammajjen så en kulle
rent av bäsa, det va oray i
fjennar i kom i stora drefter
i mitt på väjjen vadä bänder

ACC. N.R. M. 8596:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som var halvfulla å båt i sinas
sax fjädersagor å resomera de om
allt möjligt å när de kom en
halv fjädersag från marken så
stannade de å tåg sig en bra sep
å så va de i gång då kom kom
från å vi kom från te skrad
ans ut bäcken bärka 500 meter från
marken adla åren, så kom då en stor
bondpatron som hadde en god kappa
ut vadmal emot oss, å så sa han
va kostar 1000 & 40 rikstaler så far
då kan mi inte få i dag så kan
men vill ni ta tiälva så köper
ja den sa patronen ~~ni~~ ja så far
då far jag inte trahl gick
så vi kom från te lehället så kom
han i fatt då sa han ta 35 så gör
i vi affär

ACC. NR. M. 8596:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lätt då gå så far! fast där är för
bitigt. han sålde mig. Håll för 35. Kron.
Då sa mi alltid vanligt vid
ett kreatursköp på en marknad att
en av dem skulle bestå köpeskäl
är den som alltid åter överenskommet
köpeskälerna sa överens om Brännein
Nu skulle far köpa ko igen ä
då sa te ä sa igen hela fåbuden
så te sist kom ~~sa~~ vi upp till
kanten av buken där sto en ä
hörs en svart ko, då sa far! sa
kostar den här ko, ja far har
slutna i 35 riksdaler / så gubbens
mår sa ko halva sa far, ja ko
ä inte ledd till tjur vännen sa
gubben så ko mjölkar bara sa
han, ä mjölkar mi hela vinteren

ACC. NR. M. 8596:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ja vill du ta 17 ä. 50 så köper ja
na. sa far! nå män 30 får då gal
sakom, nå sa far, då ger ja inte
ä så gick han, salparen gick fatt
far ä sae tona då för 17 50
men då ja du bestå köpskålen
ja då må va hänt sa far, ä de
gick ä en ä handelsboden till
johansson ä köpte et halstopp
patron ä drack ur ä ja fick stä
utom ä häla. den svartå kom
månjaner ja så gick vi då
hem. på månan köpte jag två
bergökar för 12 öre sty, en till
min lille g äng boor ä en till mig
sjelo samt et par papperskaran all
er för 2 öre styck, te markasgåva

ACC. N.R. M. 8596:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ä sen to vi viis svartu ho ä
gick hem en då vi kom hem så
mötte vi bror min på gata, då
sa ju te lumenij om Gustav för
vi svart mjölk, han byrte gata
ä sprang in te mor ä sa. manna
ja. vill inte ha fett mjölk! då
sa mor! Ban lilla du får allt
sit mjölk fast ho ä svart
ja ho sa bra men ho hadde
ett par par som säljaren ej talade
~~han~~ om, ä då först sa att ho
sa lite kamratspen ä ville
stänga med door andre korna
ä dröjen då dan kom inns med
dem, ä det sa inte riktigt,
fy hon hadde spetsiga vassa horn

ACC. NR. M. 8596:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

men ho var inte folkilskan för då att
ho stängades må sia Hamnater, men
far som allti va jänkeli, han tänke som
så! att då ja ja bota de för så du
inte kan skada den häller, han to ä
svorade ett par stora träkulor som va
som stora äpplen, ä dom borrhade han
hål i så de passade ätter spetsen på
hossa ä dom spikade han fast på hon-
toppen påna, ho så att lite lusti ut
men då gick bra, m kunne ho inte
stänga några risper älla hål på Hamnaten.

Så va då ett annat ätöke måna
som vi inte kunne bli klok på!
då samla manna som då inte fanns
må mjölk i då ena halva i juret
för då va ofta fämf, så en da så
kom fussa i vattensosa upp, för man

ACC. N.R. M. 8596:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hadde lovat h nne ett halstap mj lk
d  ho kom s  s  mor! i da kan du
inte f  nor mj lk f r, f r ja kan
inte begripa va d    m  h d, samma
samma f r ja inge mj lk p  ena sidan
i j rnet d    p resis! komt s  mor!
Oj s  f r! f r h va lite h saren
k nsje h a har ont i mj ren mj rh re
som dessa h nne om m teral, ja: d 
kan ja da aldrig t o s  mor - f r ja
l ser d na v l om h va, s  da kan
ingen komma in - ja s du en t llt
sk re kan kan g  in i j rnet en sp ngga
eller b rsk l osv va som fins natt h l
s  f r! ja d  va da f rj lit s  mor
s dant h  vi da aldrig v tt n  om
f r s dant h  ja da aldrig t tt p 
s  mor, men hur s  en da b ta d ?

ACC. NR. M. 8596: 10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ja sa koma! i jär lov i försöka trä
sätta stål järna, i lite tidkast om då
juss, ära kala stål, du kalle kan la gå
ut i smea i hilla på som gammal lid
i hugga i bita i slå var i tröskla
i sätta en i taket över kaa, i ä då
måna öppna språnger så sätt i filar eller
kånar i försök må då te kanna må
sa koma i sen gick ho hem er far min
va inte hemma, han va borta i smickade
i ja va bara tolv år, i då dör smiet
va ja inte gla åt för då lät så spöka
"lukt så ja va nästan ^{rädd} på för kaa i
mjölkaren, men ja to en hel lita i
den sate vi i taket i i spränga över
kaa, i sen gick då va, te far kom hem
otå gick måna da Hansje i vecka i kaa
mjölkade som ho skulle, nu trodde vi på
denn

ACC. NR. M. 8596://

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Men så en more så kom mor natt
benare i sulle mjölka i kom på precis
som ho hade slutat att lissa eller mjölka
sig sjelf ty juuret va taamt i spåna
va felkiga i blöta, nu va hela gäta
löst. Så lier hjälpte inte
då far kom hem i feck veta historien
om alla, så tillserkade han en grenna
av trä i barkade i vassa långa pinnar
på utsidan i satte den på halsen så
ho kunde inte böja halsen i ja
mer luroet te juuret ty pinnar to emot
bå böjen i buken, i sen så ble då
mjölk liksom på de andra sia, vi hade
na te ho mjölkat över på vintern, i
va teres te halva på somman återat i
då ledde vi na te Ingatorps morken i
der sådde vi na va vi feck då mins jag ej.

ACC. NR. M. 8596 1/2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då va år 1677. ty min gamla farmor
dog samma år. på vintern. Det hadde
vart som som hadde sagt då for köpt
den svarta koe, att det betydde sorg i
huset, ä det tyktes slå in ätter som
farmor dog.

Då ho sulle begravas så hade far
bet två kora att dom skulle vä teress
ä lyfta upp våra två bitupor från bänken
ä kalla dem upp väjari dom ber liket
ifrä gärsplanen, ja ble satt te vakt
så ja sulle säga te pär ä blomgren dä
dom skulle lyfta upp kuperne, ä när dom
fick sätta nek dem äger. Betta skulle
va för att den döde ä skulle ta nå
säg bituren. ^{Te gånna} Men det jelpste inte
ty hösten ätter ät så do ble ut säg
vi fick ingen svann dä äter.

Bituren!

ACC. NR. M. 8596 :/3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bota kva för dröppet (Edusla)
Då va nära år senare, jag vill minns
då va året åter ja gått i läst eller 1861.
då hadde vi en annan ko, men den va
märke bra, ho va märkbare te färja.
En gång så va ho nästan sjuk åter
som vi kunn tycke, män va då va kunn
vi inte begripa, inte ät ho ä inte druck
ho ä inte dröppade ho håller, ho bara
sto a sulle sjuta upp mer då va omöjligt
ho bar sköt ä sköt ä sväljde, så mor
trödde ho fått nött i halsen, då va mer
te mäj att jag sich lov springa te johans
nes i ostorp ä be honom komma hem
ä si på va va då kunn va för sel,
ä far han va inte hemma, ä jag satta
i väj te johannes, han sulle va lite
huselakti ä säj som gammel erfaren bonde.

ACC. NR. M. 8596:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ja hade en fjäringssvarej att springa
då ja kom dit så sto johannes på
rebacken i väste staver te en jassjar
ja hålste go nära, tack för då ja johannes
ä inte du Smeens pojke i dal sa johannes!
jaa sa ja, ä så ba ja komer att han
sulle va snäll ä följa nå nåj hem
ä si på kora, för ja talte ju om hur
ho bar säj te, hähä sa johannes, då
han ho trokit tappat dröpet, man då
ä inte så falit för ho dö inte ät sa
johannes, då han i bota själva om
ja lär dej! för ja orkar inte gå nå
mer så långt. kor du komer hem så
sa i leta jennu bäset väl för ho ha nåj
taptat i bäset, då ä bara ä blöt höttugga
ä sulle ä hitta den så sa ä öppna
mer på na ä stoppa ä va den igen

ACC. NR. M. 8596:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ä skulle i inte hättat, så gå ner te
dahl eller Heda barn ä försök ä ta reda
på varstans der de skölit är tanna
äfter nött idisstande djur antingen får
alla få, ä ta en liten bäll ä stappl ä
mer, ja bruka allti samma nött dä vi
slakta men nu har ja inget, Sulle du
inte ja taj i nött sänt, så sa du lägga
dej på knäna ä stö dej dej på händerna
ä bit upp gräs tre-gånge tes du ja e stor
tugga i men sen sa i öppen mun på hoar
ä du sa spotta in di grästugga i hoar
mun men du får inte ta i tugga nå
hämmer, detta sa du jora tre-gånge, så
sa du ja se att dä hjälper så johannes!
jag jonde alldeles så, men dä vasta wa
att ja hadde så svät att hålla mäj för skrett
dä ja bet upp gräset, men hoar ble bra om
nom nom timme ä bytte idisla som varlit

ACC. NR. M. 8596:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Häxeri Skärtorsdag (äret obekant)

I fortsättning på då föregående så
tro ja att ja sa berättas va ja hörde
som han berättas av denne G. Karlsson
ja va i skolåren äret minns ja ej denne
Karlsson va go vän min förälder i
va i värat hem, kanske flera gånger i
vecka. Han hadde ett fastt begär att
springa i skojen å jaga, å de nästa
gångera han gick så gick han ut värat
te, for skoja lå runt om värat, å
möcke vitt for då på den tian.
Så kom han te värat en stormlovsdagskväll
å va hos en stund på natten for han
hadde fått for sig att han skulle gå te
Bomdarp moa å skju te Tjändertuppar
for spel, ty dom lekte vid den tian.

ACC. NR. M. 8596:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

då va nån en fjäringsväg han hadde
te gå. så han låredd mitt på natta för
tsava der i första gåningen. Ett bra stycke
från värat lå heda Husartorp som hette
Hästbojen, hosken hette Löv, ai han best-
=sa hette fura bissa, de hade en pojke
som hette Edvat han va föräster Skol-
konrat mä nån. Sånåra torpet sulle
Karlsen gå förbi då han gick te uppa-
=skåjen, Torpalaggen lå at skåjkanter te
därät Karlsson kom ifrå. då han kom
en liten bit från laggen så feck han
höra ett unnerlit rop så han stannade
bakom en buske i då ble ett rop te. då
ropte då: såhär. Så långt som mitt
rop höres, skall mjölk i smår te mi
botta föras! då lutade Karlsson så fram
i feck se fura bissa sta på gödselhögen
Omakern.

ACC. NR. M. 8596:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ä höll möjlighöjta i en måne ä en
lä i den andra, då ho. ropte detsamma
tredje gången så hvarre inte Karlson
hälla säj utan skrek te! Lot ä skit
sa du få di gamla kläsa! då stack ho
liem i dyngelhöjter ä sprang in i
laggen ä stängde döra om säj, men
Karlson gick en om väj så hvarom
fick allri finna Lisa se ä inte vete
ho vem då på många år

Då några år gått, så ble Karlsson
omvänd i sin unga år ä ble hert
ä starkt Religös, ä hadde en talande
tunga så han bynte Prädika både en-
skilt och öppet på möte ä nu hadde
han inget ho i sitt sinne ä tankar för
finna Lisa höv ho kallades annänt för
Lova i hästskajen så länge ho leude.

ACC. N:R. M. 8596:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så en da så kom Karlsson te vänt,
Min far sto ve Hyselbänken å smickade
å man satt å handlade utb. å ja hade
vatt te skojen ätter e gremelbyr te spisen
som ja höll på att ära mä, So da på
allihopa sa Karlsson, å tillägger: (Buds är
trofast) Vet du Nitö jehem ja får inte
full frid mä mä, förän jag vatt hos
Lösa å Håsthajen, ja måste nu gå
dit å tala något Buds or tesa, (den
gamla Synderkan) ja vet du Karlsson då
gör du rätt, då behöver du göra för oss
mä sa ja, men ja to mett lilla rep
å gick ut. å Karlsson han gick te lösa
å der hade han la prädikat å då
tätte han om att då va han som svar-
te hämre den där Skärtorsdagsmorgonen
då ho sto på gädelhögen å ropte
för några år tebaka.

ACC. N.R. M. 8596:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Detta tog alla gån hårt på Låsa
så ho övergav både Kökka å matvarden å
läseböcker å andra folksamlingar ho ble
som ho valt rädd på för se själva å
andra människor, å så småningom ble
ho grubblande å sänglyende å dog nästan
fullt svajst i någon förtvivlan över
sitt gäpna liv. Karlsson gick till
ofta å försökte på nått då rädda men
då gick inte.

Senare bjötkarlsson ble sedan Peri-
prädikant för Nord östra Smålands Missi-
onsförening och nu dö för flera år tillbaka.
Jag va gäst vid hans gravsten den
5. de Augusti 1942 för att få reda på hans
födelseår men det fanns ej utsatt, ej
håller hans dödsår.

M. 8596.

Paper!

Sällskapet Arkivet
Astron. Observat.

~~H. G. Nilsson~~